

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 375/2025-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Lukáčom, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K3-4T/1/2015 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4To/97/2023 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K3-4T/1/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie **8 000 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,16 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. K3-4T/1/2015 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4To 97/2023. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom vyslovil porušenie označených práv, priznal mu primerané finančné zadostučinenie 10 000 eur a náhradu trov konania. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 375/2025-11 zo 7. augusta 2025 ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Z obsahu sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a z obsahu súdneho spisu mestského súdu sp. zn. K3-4T/1/2015 vyplýva, že je od 2. októbra 2012 trestne stíhaný pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a na podklade obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach sp. zn. 1Kv 12/12/8800 zo 6. novembra 2014 v konaní pred Okresným súdom Rožňava (v tom čase vecne a mieste príslušným), ktorému bola predmetná obžaloba doručená 21. novembra 2014. Krajský súd rozhodol uznesením č. k. 7Nto/20/2014-1395 z 11. decembra 2014 o prikázaní veci Okresnému súdu Košice-okolie, na ktorom je predmetná trestná vec sťažovateľa spolu s ďalšími spoluobžalovanými vedená pod sp. zn. 4T/1/2015. V napadnutom konaní okresný súd po prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn. 4T/1/2015 z 9. októbra 2018, ktorým sťažovateľa pre skutok č. 2 podanej obžaloby uznal vinným z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 21 ods. 1 písm. b), § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo mu uložil peňažný trest 500 eur a náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov. Podľa § 285 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku oslobodil sťažovateľa spod obžaloby krajského prokurátora sp. zn. 1Kv 12/12/8800 zo 6. novembra 2014 pre skutok č. 1 právne kvalifikovaný ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a pre skutky č. 3 a 4 podanej obžaloby právne kvalifikované ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 21 ods. 1 písm. b), § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Krajský súd uznesením sp. zn. 4To/17/2019 z 9. mája 2019 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 9. októbra 2018 a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Okresný súd ďalším rozsudkom sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 opätovne uznal sťažovateľa pre skutok č. 2 podanej obžaloby vinným z prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 21 ods. 1 písm. b), § 326 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo mu uložil peňažný trest 500 eur a náhradný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov a pre ostatné skutky č. 1, 3 a 4 sťažovateľa spod obžaloby podľa § 285 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku oslobodil. Krajský súd uznesením sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024 zrušil v časti rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 vo výroku o vine a treste aj sťažovateľa (v časti týkajúcej sa skutku č. 2 podanej obžaloby) a v tomto rozsahu mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, a podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcim výrokom rozsudku okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 (týkajúcim sa skutkov č. 1, 3 a 4). Mestský súd rozsudkom sp. zn. K3-4T/1/2015 z 25. februára 2025 podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil aj sťažovateľa spod obžaloby aj pre skutok č. 2. Trestná vec sa od 11. júna 2025 nachádza na krajskom súde ako súde odvolacom a je vedená pod sp. zn. 4To/73/2025.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti napáda celkovú dobu trestného stíhania vedeného proti svojej osobe, ktoré od vznesenia obvinenia trvá 13 rokov a 11 mesiacov (od podania obžaloby 21. novembra 2014 trvá 10 rokov a 7 mesiacov) a nie je do času podanej ústavnej sťažnosti

právoplatne skončené. Podľa sťažovateľa *„Takýto extrémne dlhý priebeh konania vyvoláva vážne otázky o efektívnosti a primeranosti trestného stíhania, ako aj o ochrane práv navrhovateľa na rozhodnutie v primeranej lehote podľa ústavných a medzinárodnoprávných štandardov.“*. Z dôvodu dĺžky trestného konania vedeného proti svojej osobe si uplatnil aj výšku primeraného finančného zadosťučinenia 10 000 eur, keďže *„prieťahy v napadnutom konaní mu spôsobili majetkovú škodu a nemajetkovú ujmu, ktorá mu vznikla v dôsledku obáv o ochranu jeho práv, z pocitu právnej neistoty a sklamaní z neprimeranej dĺžky konania aj napriek jeho aktívnemu prístupu.“*. V závere konštatuje, že *„Vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania v trvaní skoro 11 rokov a zjavne neefektívnu činnosť okresného súdu hodnotí celé konanie ako neefektívne a nesprávne bez vyhodnocovania jednotlivých čiastkových úkonov okresného súdu.“*.

II.

Vyjadrenie mestského súdu a krajského súdu

II.1. Vyjadrenie mestského súdu:

4. Mestský súd s ohľadom na právnu a faktickú zložitosť veci poukázal na to, že v napadnutom konaní sú spoločne stíhaní štyria obvinení pre celkom štyri skutky kvalifikované ako prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Predmetná vec teda *„na prvý pohľad nepatrí medzi skutkovo ani právne náročné veci, avšak je notoricky známou skutočnosťou, ktorú teda netreba dokazovať, že preukazovanie trestnej činnosti verejných činiteľov patrí medzi najzložitejšie v trestnom konaní a to s poukazom na charakter tejto trestnej činnosti, prostredie v ktorej sa uskutočňuje, ako aj vysokú kvalifikovanosť takýchto páchatel'ov.“*. Vzhľadom na uvedené považuje mestský súd predmetnú trestnú vec za právne náročnú vec, o čom svedčí aj skutočnosť, že vo veci bolo dosiaľ trikrát meritórne rozhodnuté, z čoho dva prvostupňové rozhodnutia boli v odvolacom konaní zrušené a vrátené na ďalšie konanie.

5. V rámci druhého kritéria mestský súd uviedol, že v predmetnej veci došlo k zrušeniu hlavného pojednávania v šiestich prípadoch z dôvodov na strane obhajoby, pričom táto skutočnosť mala dopad na celkovú dĺžku napadnutého konania a nemožno ju nijakým spôsobom pričítať prvostupňovému súdu. Následne došlo 5-krát k odročeniu hlavného pojednávania z dôvodu pandémie COVID-19, čo malo rovnako vplyv na celkovú dĺžku konania, pričom mestský súd zvýraznil, že šlo o celosvetovú pandémiu, kde príslušný pandemický režim bol upravený právnym poriadkom Slovenskej republiky, ktorý v zásade znemožňoval súdom prejednávať iné ako neodkladné veci, aby bola táto skutočnosť vyhodnotená ako dôsledok prieťahov pred súdom.

6. K poslednému kritériu, a to postupu mestského súdu v napadnutom konaní, uviedol, že zo strany mestského súdu došlo k odročeniu termínu hlavného pojednávania raz z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu a táto skutočnosť zásadným spôsobom nemohla ovplyvniť dĺžku konania pred súdom, i keď mala naň nepochybne určitý nepodstatný vplyv. V kontexte celkovej dĺžky konania je potrebné vziať do úvahy aj konanie pred odvolacím súdom, na ktorého dĺžku nemal prvostupňový súd absolútne žiaden dosah a nijako ju nemohol ovplyvniť. V tomto kontexte je potrebné opakovane zdôrazniť, že táto skutočnosť dostatočným spôsobom dokumentuje aj už spomínanú právnu a dôkaznú zložitosť veci.

7. Absolútne efektívnu a účinnú ochranu vo svojej podstate poskytol súd sťažovateľovi a ostatným obžalovaným vydaním oslobodzujúceho rozsudku, už druhého v poradí, keď nepochybne opakovane rozhodol v ich prospech, a teda nijako nemohol spochybníť ich právne istoty, ako je tvrdené v ústavnej sťažnosti. V tomto kontexte je nepochopiteľné, prečo sa sťažovateľ práve v tejto fáze konania domáha ochrany svojich práv. Jediné logické vysvetlenie v tomto smere poskytuje uplatnené finančné zadosťučinenie, ktoré je ale vzhľadom na už uvedené skutočnosti pochybné. Súčasťou súdnej ochrany je nepochybne aj spravodlivé súdne konanie za dodržania všetkých procesných podmienok vrátane aktivity procesných strán najmä v súvislosti s navrhovaním a vykonaním dôkazov. Už uvedené atribúty majú nepochybne prednosť pred rýchlosťou konania.

8. Vzhľadom na prezentované skutočnosti mestský súd uzavrel, že *„sa zásadným spôsobom nepodielal na neprejednaní a nerozhodnutí veci v primeranej lehote“*, a navrhol ústavnú sťažnosť ako nedôvodnú odmietnuť.

II.2. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Krajský súd poukázal na to, že v napadnutom konaní konal celkovo trikrát, keď v prvom prípade bolo konanie vedené pod sp. zn. 4To/17/2019, v druhom prípade pod sp. zn. 4To/97/2023 a treťom prípade je konanie vedené pod sp. zn. 4To/73/2025.

10. V konaní vedenom pod sp. zn. 4To/17/2019 vec napadla krajskému súdu 15. februára 2019. Krajský súd rozhodol v odvolacom konaní na neverejnom zasadnutí 9. mája 2019 a svojím uznesením sp. zn. 4To/17/2019 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 9. októbra 2018, pričom zrušujúce uznesenie bolo vypracované v zákonnej lehote a vec vrátená okresnému súdu 26. júna 2019. Krajský súd rozhodol na neverejnom zasadnutí senátu 9. mája 2019, keďže mu boli od 18. februára 2019 do 10. apríla 2019 doručované vyjadrenia všetkých procesných strán k dôvodom podaných odvolaní. Celkovo tak podľa krajského súdu trvalo prvé odvolacie konanie 131 dní, teda 4 mesiace a 9 dní.

11. V konaní vedenom pod sp. zn. 4To/97/2023 vec napadla krajskému súdu 24. novembra 2023. Krajský súd rozhodol v odvolacom konaní na neverejnom zasadnutí 7. augusta 2024, keď prvý termín neverejného zasadnutia bol nariadený na 17. júl 2024. Krajský súd uznesením sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024 zrušil v časti rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 vo výroku o vine a treste aj sťažovateľa (v časti týkajúcej sa skutku č. 2 podanej obžaloby) a v tomto rozsahu mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, a podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcim výrokom rozsudku okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 (týkajúcim sa skutkov č. 1, 3 a 4). Celková doba odvolacieho konania na krajskom súde predstavovala síce 272 dní, teda 9 mesiacov a 7 dní, avšak z objektívnej príčiny spočívajúcej v nedoručení upovedomení o termíne verejného zasadnutia procesným stranám musel zákonný sudca vo veci určiť nový termín na rozhodnutie, čo predstavovalo dobu 22 dní (od 7. júla 2024 do 7. augusta 2024), v dôsledku čoho tak druhé odvolacie konanie trvalo 8 mesiacov a 5 dní.

12. V konaní vedenom pod sp. zn. 4To/73/2025 vec napadla krajskému súdu 11. júna 2025. Krajský súd nariadil termín verejného zasadnutia na 3. september 2025, na ktorom uznesením sp. zn. 4To/73/2025 z 3. septembra 2025 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie krajského prokurátora proti rozsudku mestského súdu sp. zn. K3-4T/1/2015 z 25. februára 2025, ktorým

mestský súd podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil aj sťažovateľa spod obžaloby aj pre skutok č. 2. Celková doba konania na krajskom súde v konaní pod sp. zn. 4To/73/2025 trvala 84 dní, pričom z tejto doby bol trestný spis 27 dní zapožičaný ústavnému súdu, v dôsledku čoho dĺžka tretieho odvolacieho konania predstavovala 59 dní (necelé 2 mesiace).

13. Krajský súd po rekapitulácii úkonov a informácií z trestného spisu sp. zn. K3-4T/1/2015 a sp. zn. 4To/97/2023, 4To/73/2025 konštatoval, že jeho postupom nedošlo „k porušeniu požiadavky a práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote, konštatujúc, že konkrétne zavinenie alebo prietahy krajského súdu sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti nešpecifikoval.“.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

III.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). V trestných veciach k nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcimi ďalšími výrokmi nastoľujúcimi práva a povinnosti (IV. ÚS 536/2021, IV. ÚS 358/2022, IV. ÚS 103/2023).

15. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

16. V trestných veciach je cieľom čl. 6 ods. 1 dohovoru zabezpečiť, aby obvinená osoba nebola príliš dlho obvinená a aby sa o tomto obvinení rozhodlo (Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968, sťažnosť č. 2122/64, bod 18). Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (Wemhoff proti Nemecku z 27. 6. 1968). Posudzované obdobie začína v zásade vtedy, keď je osoba obvinená (Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968, sťažnosť č. 1936/63, bod 18), ale, zohľadňujúc okolnosti prípadu, môže začať aj skôr, napr. zadržaním (už citovaný Wemhoff, bod 19), a končí oslobodením alebo odsúdením (už citovaný

Wemhoff, bod 18, König proti Spolkovej republike Nemecko z 28. 6. 1978, séria A, bod 98). Osobitne z dôvodu predmetu trestného konania, ktorým je rozhodovanie o trestnoprávnej zodpovednosti sťažovateľa, sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (Bagetta proti Taliansku z 25. 6. 1987, II. ÚS 32/03, III. ÚS 183/05, III. ÚS 411/2021, IV. ÚS 62/2024).

17. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

18. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť aj v trestnom konaní taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty strán (III. ÚS 233/2021, III. ÚS 411/2021). Táto povinnosť súdu je implicitne obsiahnutá aj v § 1 a § 2 ods. 7 Trestného poriadku. Podľa § 247 ods. 5 Trestného poriadku pri nariadení hlavného pojednávania urobí predseda senátu všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie jeho riadneho priebehu a na to, aby vec bolo možné prejednať a rozhodnúť bez jej odročenia.

III.2. Posúdenie veci:

19. Ústavný súd preskúmal uznesenie krajského súdu sp. zn. 4To/17/2019 z 9. mája 2019, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 9. októbra 2018, ako aj uznesenie krajského súdu sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024, ktorým bol v časti zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023. Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 4To/17/2019 z 9. mája 2019 vyplýva, že dôvodom zrušenia rozsudku okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 9. októbra 2018 bola generálne výhrada krajského súdu k spôsobu hodnotenia vykonaného dokazovania okresným súdom v konfrontácii s obhajobnými námietkami obžalovaných vrátane sťažovateľa, na čo okresnému súdu adresoval príkaz v novom rozhodnutí sa dôsledne vysporiadať s obhajobnými námietkami obžalovaných oproti zistenému skutkovému stavu v kontexte vyvodenia ich trestnoprávnej zodpovednosti. V naznačenom smere rezultuje predovšetkým záver krajského súdu, podľa ktorého „*princíp riadneho chodu spravodlivosti v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. čl. 46 ods. 1 Ústavy SR zaväzuje súdy na odôvodňovanie súdnych rozhodnutí (rozsudkov a uznesení), nemôže sa to však chápať tak, že sa vyžaduje podrobná odpoveď na každý argument, ale len taký, ktorý má význam pre rozhodnutie vo veci samej. Z práva na spravodlivý proces totiž vyplýva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentami a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci samej. Okresný súd vo svojom rozhodnutí sa týmto neriadil a nedal odpoveď na podstatné argumenty a námietky procesných strán kontradiktórneho konania.*“. V ďalšom sa krajský súd adresne vyjadruje k všetkým štyrom skutkom podanej obžaloby (k tomu pozri s. 29 až 35 uznesenia krajského súdu sp. zn. 4To/17/2019 z 9. mája 2019).

20. Krajský súd opätovne v uznesení sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024, ktorým v časti zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 (týkajúci sa skutku č. 2 podanej obžaloby), konštatoval, že „Prvostupňový súd doplnil dokazovanie, avšak nie úplne v naznačenom smere a dôkazy jednotlivo, ako aj vo vzájomnej súvislosti vyhodnotil správne, ale iba čiastočne“ (s. 9 uznesenia krajského súdu sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024). Konkrétne vo vzťahu ku skutku č. 2 krajský súd dodal, že „prvostupňový súd nevykonal všetky dôkazy v potrebnom rozsahu, a taktiež ich zákonným spôsobom podľa § 2 ods. 12 Tr. por. nevyhodnotil. Dôkazy vyhodnotil iba v neprospech obidvoch obžalovaných. Prvostupňový súd sa dôsledne neriadil závermi zrušujúceho uznesenia krajského súdu sp. zn. 4To/17/2019 zo dňa 9.5.2019.“ (s. 13 uznesenia krajského súdu sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024).

21. Ústavný súd poukazuje na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09). Teda zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011, IV. ÚS 103/2023).

22. V predmetnej veci je neprehraditeľnou skutočnosťou doba trestného stíhania sťažovateľa, ktorá ku dňu podania ústavnej sťažnosti 30. júna 2025 predstavuje dobu 13 rokov a 11 mesiacov od vznesenia obvinenia a od podania obžaloby 21. novembra 2014 (tento časový úsek konania sťažovateľ označil) trvá 10 rokov a 7 mesiacov. V rámci tejto doby je rozhodujúce, že krajský súd dvakrát zrušil rozhodnutie okresného súdu, a to uznesením krajského súdu sp. zn. 4To/17/2019 z 9. mája 2019 bol zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 9. októbra 2018 a uznesením krajského súdu sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024 bol v časti zrušený rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023. Spoločným dôvodom zrušenia prvostupňových rozhodnutí bol arbitrárny spôsob hodnotenia vykonaného dokazovania a nerešpektovanie právneho názoru odvolacieho súdu (pozri body 4 a 5), keď takýto postup okresného súdu je možné hodnotiť ako neefektívny (k tomu pozri bod 13) a v sumári ako prieťahový postup okresného súdu.

23. V posudzovanej veci je východiskovou skutočnosťou samotná dĺžka trestného konania vedená proti sťažovateľovi, resp. doba jeho trestného stíhania v trvaní celkovo 13 rokov a 11 mesiacov od vznesenia obvinenia a 10 rokov a 7 mesiacov od podania obžaloby, pričom na tejto dobe sa zásadným spôsobom podieľal okresný súd svojím neefektívnym postupom. V sumári považuje ústavný súd dĺžku napadnutého konania v trvaní 10 rokov a 7 mesiacov (časť konania napadnutá sťažovateľom) za extrémnu dĺžku konania (napr. I. ÚS 306/2016, I. ÚS 100/2017, III. ÚS 411/2021, IV. ÚS 303/2022), ktorú už nemožno uspokojivo odôvodniť komplikovanou procesnou situáciou, zložitou právnymi otázkami, o ktorých je potrebné v konaní rozhodnúť, či potrebou znaleckého skúmania. Vzhľadom na takúto extrémnu dĺžku konania nepovažoval ústavný súd za potrebné hodnotiť tri východiskové kritériá na posúdenie, či v danom prípade došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako sú zložitnosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu, tak ako k tomu v rámci svojej judikatúry štandardne pristupuje (I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017,

IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, IV. ÚS 64/2020, obdobne aj Chiarello proti Nemecku z 20. 6. 2019, sťažnosť č. 497/17, bod 45).

24. Naopak, ústavný súd v súvislosti s dobou trestného stíhania sťažovateľa po dobu 10 rokov a 7 mesiacov v konaní pred súdom a celkovo v trvaní 13 rokov a 11 mesiacov akcentuje, že ani právne či skutkovo najnáročnejšie súdne spory vo všeobecnosti nesmú trvať takú dlhú dobu, lebo platí zásada „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (Lopatin & Medvedevskiy proti Ukrajine z 20. 5. 2010, bod 75, sťažnosť č. 2278/03, obdobne tak aj I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, IV. ÚS 21/2018). Inými slovami, vo výnimočných prípadoch môže byť príliš dlhé trvanie súdneho konania považované za zásah do práva na prístup k súdu a neodôvodnená absencia konečného rozhodnutia počas obzvlášť dlhého obdobia môže predstavovať až odmietnutie spravodlivosti (Vassilios Athanasiou a ďalší proti Grécku z 21. 12. 2010, č. 50973/08, bod 52).

25. V dôsledku záveru o odňatí spravodlivosti súdom prvého stupňa v konaní vedenom pod sp. zn. K3-4T/1/2015 ústavný súd vyslovil, že mestský súd sa svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. K3-4T/1/2015 dopustil porušenia nielen základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale už aj samotnej podstaty spravodlivého procesu, ktorého vyjadrením je základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 1 nálezu).

26. Vo vzťahu k postupu krajského súdu v sťažovateľom označenom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4To/97/2023 ústavný súd z obsahu súdneho spisu mestského súdu sp. zn. K3-4T/1/2015 zistil, že okresný súd rozhodol vo veci samej po druhýkrát rozsudkom sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023. Krajskému súdu ako súdu odvolaciemu bola vec predložená na rozhodnutie 24. novembra 2023 (podľa predkladacej správy z 22. novembra 2023, č. 1. 2015). Krajský súd nariadil 24. júna 2023 termín verejného zasadnutia na 17. júl 2024, ktorý bol odročený na 7. august 2024 pre nejasnosti s doručovaním predvolania na verejné zasadnutie jednému zo spoluobžalovaných. Krajský súd následne 7. augusta 2024 na verejnom zasadnutí rozhodol svojím uznesením sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024 tak, že zrušil v časti rozsudok okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 vo výroku o vine a treste aj sťažovateľa (v časti týkajúcej sa skutku č. 2 podanej obžaloby) a v tomto rozsahu mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, a podľa § 319 Trestného poriadku zamietol odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcim výrokom rozsudku okresného súdu sp. zn. 4T/1/2015 z 18. apríla 2023 (týkajúcim sa skutkov č. 1, 3 a 4). Súdny spis bol vrátený mestskému súdu už 20. augusta 2024.

27. Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že odvolacie konanie (v poradí druhé) trvalo od 24. novembra 2023 do 20. augusta 2024, čo je 9 mesiacov, pričom táto doba nie je ústavne nonkonformná (pri samostatnom posúdení len tejto časti konania), keď intenzita porušenia označených práv nadobúda na ústavnej relevancii pri dĺžke odvolacieho konania (v závislosti aj od okolností veci) presahujúcej viac ako 1 rok (III. ÚS 106/2018, IV. ÚS 313/2020, IV. ÚS 250/2021, IV. ÚS 356/2021, IV. ÚS 286/2024). Z hľadiska posúdenia tejto doby sú však určujúcou skutočnosťou závery vyslovené v uznesení krajského súdu sp. zn. 4To/97/2023 zo 7. augusta 2024 (bližšie pozri bod 20), ktoré ústavný súd zohľadnil v rámci hodnotenia postupu mestského súdu v napadnutom konaní. S ohľadom na uvedené ústavný súd preto tejto časti sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

28. Keďže mestský súd v čase pred podaním ústavnej sťažnosti rozhodol v poradí tretím rozsudkom sp. zn. K3-4T/1/2015 z 25. februára 2025 a krajský súd uznesením sp. zn. 4To/73/2025 z 3. septembra 2025 zamietol podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie krajského prokurátora proti rozsudku mestského súdu sp. zn. K3-4T/1/2015 z 25. februára 2025, ústavný súd nevyužil svoje oprávnenie podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

IV.

Primerané finančné zadost'učinenie

29. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

30. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

31. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadost'učinenia v celkovej výške 10 000 eur z dôvodu priet'ahov v celom trestnom konaní.

32. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06 a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

33. Vychádzajúc zo záveru ústavného súdu o odňatí spravodlivosti mestským súdom v napadnutom konaní z dôvodu extrémnych priet'ahov, z predmetu konania a jeho významu pre sťažovateľa (strata zamestnania v dôsledku trestného stíhania a oslobodenie zo stíhanej trestnej činnosti po 13 rokoch a 11 mesiacoch), s poukazom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach (Martin Castro a iní proti Portugalsku z 10. 9. 2008, Engelhardt proti Slovenskej republike z 31. 8. 2018, séria rozsudkov vo veciach Apicella, Cocchiarella, Ernestina Zullo, Guiseppa Mostacciuolo č. 1, Guiseppa Mostacciuolo č. 2, Giuseppina a Orestina Procaccini, Musci a Riccardi Pizzati proti Taliansku z 10. 11. 2004) priznal ústavný súd sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie v sume 8 000 eur (bod 2 výroku nálezu). Vo zvyšku uplatneného nároku ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

34. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd zohľadnil aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97, oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99).

V. Trovy konania

35. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

36. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

37. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2025, a to prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí sťažovateľovi náhrada trov konania 742 eur a dvakrát režijný paušál 29,68 eur spolu s 23 % daňou z pridanej hodnoty, spolu tak 949,16 eur (bod 3 výroku nálezu).

38. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

39. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu